

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

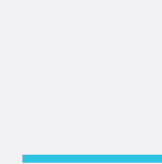
Inspirace pro praxi

Vzdělávání

instruktorů/školitelů v OV

IPN Pospolu a zkušenost ze

zahraničí

Vstup odborníků z praxe do školního prostředí

Současně platná novela Zákona o Pedagogických pracovnících (2014) => ředitel školy může zaměstnat tzv. odborníka z praxe až do výše úvazku 0,5 bez povinnosti mít pedagogické vzdělání.

Obtíže:

Limitující **časové možnosti odborníků** (odpoledne) a jejich uvolňování zaměstnavatelem

Limitující finanční možnosti škol nejsou pro odborníky z firem dostatečně motivující – částečně řeší šablony MŠMT

Navrhovaná změna:

MŠMT navrhlo posílení platových tříd UOV/UPV, akceptováno MPSV od 1.1.2018 vstupuje v platnost

Instruktor praktického vyučování

- Instruktor **není** dle Zákona o pedagogických pracovních **pedagogickým pracovníkem** vykonávajícím přímou vyučovací či výchovnou činnost, **nejsou na něj kladeny požadavky na získání pedagogické kvalifikace**, i když je v průběhu praktického vyučování **v přímé interakci se žáky a je za ně zodpovědný**.
- některé školy, ale nezdědka i samy firmy **pocit'ují kvůli zvýšení kvality a relevance obsahu** praktického vyučování **potřebu instruktory proškolit**.
- Většinou se však jedná o krátké kurzy zaměřené na seznámení s bezpečností a ochranou zdraví při práci a povinnostmi instruktora, někdy se v kurzech, zejména pokud do jejich přípravy vstupují školy, objevují také základy pedagogiky a psychologie

Instruktor – doporučení MŠMT z r. 2016

Instruktozem je ...

kvalifikovaný, odborně a morálně schopný pracovník poskytovatele k vedení žáků a k doзору praktického vyučování. S instruktorem může uzavřít poskytovatel písemnou smlouvu o vedení žáků. Instruktor **úzce spolupracuje s pověřeným pedagogickým pracovníkem školy** a současně vede nejvýše 6 žáků v souladu s ustanovením vyhlášky č. 13/2005 Sb.

Zabezpečuje praktické vyučování pro žáky v souladu se školním vzdělávacím programem a pro studenty v souladu s akreditovaným programem a ve spolupráci s pověřeným pedagogickým pracovníkem školy (učitel odborného výcviku, učitel odborné praxe, učitel).

Bezprostředně odpovídá za průběh praktického vyučování, který spočívá v osvojování si základních dovedností, činností a návyků, zhotovení výrobků, ve výkonu služeb nebo prací, které mají materiální hodnotu.

Instruktor ve spolupráci s pověřeným pedagogickým pracovníkem školy **provádí klasifikaci žáků.**

Doporučení MŠMT

- Škola ve spolupráci s poskytovatelem **zajistí prokazatelným způsobem seznámení instruktorů žáků** se způsoby práce se žáky, BOZP, s obsahem a způsobem provádění praktického vyučování žáků, s obsahem vzdělávacích programů.
- Škola uhradí náklady na praktické vyučování v rozsahu prokázaných nákladů poskytovatele, které jsou odsouhlasené školou (např. instruktorský příplatek), pokud se s poskytovatelem nedohodne jinak

Proškolení lektorů kurzu – prosinec 2015 - listopad 2017

Pilotní ověření s heterogenní skupinou (2015) v projektu Pospolu ukázalo potřebu změn – zaškolení lektorů a adaptace na potřeby školy a firmy (9 škol, září 2015).

- **6 osmihodinových seminářů** pro učitele OV nebo zástupce ředitele pro PV, kurz v rozsahu 40 hodin (4 moduly- **P/P, BOZP a legislativa, pedagogická dokumentace školy, praktický nácvik**; samostudium – tematický plán/výuková jednotka, závěrečný test)
- **Proškoleno 70 lektorů ze SŠ**
- Pravidelně či ad hoc proškolení noví instruktoři ve firmách (Třinecké železářny, Škoda Auto, ISŠA, Akademie řemesel Praha, Dopravní podnik hl. m. Prahy);
- **1 autorizovaná osoba pro PK Instruktor u poskytovatele praktického vyučování**

Školy mohou kurz adaptovat na potřeby oboru a firmy

Příklady realizace kurzu

SOŠ a SOU Beroun Hlinky

- **Praktické ukázky se nekonaly na pracovištích, ale ve školních dílnách** (více účastníků z různých firem).
Učitel pracoval za přítomnosti budoucích instruktorů přímo se žáky a názorně demonstroval, jak by měl správně vypadat učební den

Akademie řemesel Praha - Střední škola technická

- Více než 10 let plně fungující spolupráce s Metrostav a.s.
- Jako součást kurzu natočeno video – ukázka správně provedeného skutečného učebního dne

Střední škola obchodní, České Budějovice

- Velké množství firem se směnným provozem- rozdělení kurzu do menšího počtu hodin a více dnů a kurz probíhal vždy na pracovišti jedné firmy
- **Úpravy ŠVP na základě připomínek instruktorů**
- Certifikáty pro účastníky předávané ředitelkou školy

České Budějovice

Národní ústav
pro vzdělávání

České Budějovice

Beroun Hlinky

Instruktor u poskytovatele praktického vyučování

- NSK EQF 5

Odborné způsobilosti ověřované ústně, prakticky i písemně

- Orientace v organizaci praktického vyučování ve středních odborných školách a v práci s pedagogickými dokumenty
- Využívání základních pedagogických dovedností při práci se žáky
- Odborná příprava žáků ve firmě
- Aplikace psychologických aspektů v kontaktu se žáky
- Orientace v právních předpisech platných v českém vzdělávacím systému a aplikace znalostí související legislativy vztahující se k profesi, na kterou se žák připravuje

PK schválena v dubnu 2017, vychází z návrhu projektu Pospolu

Zahraniční zkušenost - Německo

Způsobilost trenéra/školitele:

- Osobní předpoklady
- Profesní způsobilost – formální zkouška v daném oboru a výkon povolání
- Certifikát o způsobilosti trenéra (od roku 1972 AEVO – nařízení o způsobilosti trenérů)

115 hodinový kurz, bez přiřazení k úrovni EQF, 2014: 85.617 absolventů (připravuje a řídí odbornou přípravu žáků, hodnotí žáky/učně i průběh)

Zkouška u komory. Certifikovaný, způsobilý trenér může vést zaměstnance, kteří se věnují žákům.

Od r.2009 dvě nové kvalifikace:

- Kurz 500 hodin, EQF 6 , 2016: 93 absolventů, certifikovaný vzdělavatel/pedagog pro praktické vzdělávání (počáteční a další)
- Kurz 800 hodin, EQF 7, 2016: 93 absolventů, certifikovaný profesionální pedagog

Zahraniční zkušenost – Rumunsko, Estonsko

Estonsko- žádné zákonem dané požadavky na pedagogickou kvalifikaci a kompetence školitelů/trenérů ve firmách, přestože např. v programech učňovské přípravy se 2/3 odehrávají na pracovištích firem a žákům zprostředkovávají teoretické znalosti i praktickou zkušenost. Je na zodpovědnosti školy, poskytuje jim informace a proškoluje je. Podle zákona z r. 2013 se vzdělávání odehrává na základě smlouvy mezi firmou, školou a žákem. Školitel/trenér je žákům mentorem a vede je při přípravě, podporuje je při sebehodnocení a hodnotí jejich výkony vzhledem k očekávaným výsledkům učení. Velkou roli hraje spolupráce školy a firmy při vzdělávání učitelů v oblasti technologií i samotných trenérů při rozvoji jejich pedagogických kompetencí.

Rumunsko – nejasná legislativní ustanovení ohledně pedagogického vzdělávání firemních lektorů a tutorů; implementace několika ESF projektů v programu Rozvoj lidských zdrojů, ale také Erasmus+

Evropa – Rámec pro kvalitní a efektivní učňovskou přípravu (říjen 2017)

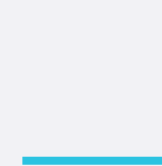
ucelený rámec pro učňovskou přípravu založený na společném chápání toho, co definuje kvalitu a efektivitu, **14 kritérií – 7 pro podmínky učení a práce v systémech učňovské přípravy na pracovišti a 7 pro rámcové podmínky pro učňovskou přípravu na úrovni systému**

„Instruktoři na pracovišti by měli být určeni a pověřeni úkolem úzce spolupracovat s poskytovateli odborného vzdělávání a přípravy a učiteli s cílem poskytovat učňům vedení a zajistit pravidelnou vzájemnou zpětnou vazbu. Učitelé, instruktoři a mentoři by měli být podporováni, aby aktualizovali své dovednosti a schopnosti, aby prováděli odbornou přípravu učňů podle nejnovějších metod učení a odborné přípravy a potřeb trhu práce“.

Inspirace pro praxi

**IPS Modernizace odborného
vzdělávání (MOV)**

IPs projekt ESF, realizátor Národní ústav pro vzdělávání

Doba trvání projektu 36 měsíců
Zahájení - květen 2017

Cílem je:

- rozvoj kvality odborného vzdělávání
- podpora uplatnitelnosti absolventů na trhu práce

Projekt se zaměřuje na všeobecně vzdělávací a odbornou složku vzdělávání na středních odborných školách prostřednictvím modernizace školních vzdělávacích programů.

MOV – obsahové aktivity projektu

- Modernizace všeobecně vzdělávací složky a integrace klíčových kompetencí včetně průřezových témat v ŠVP a vytvořených úloh
- Modernizace odborné složky vzdělávání - vytvoření širšího odborného základu v ŠVP, včetně prohloubení odborných kompetencí žáků pro další odborný rozvoj a uplatnění na trhu práce
- Tvorba příkladů a úloh pro všeobecnou i odbornou složku vzdělávání
- Propojení ÚPK a PK NSK se specifickou (kvalifikační) částí ŠVP
- Podpora kvality spolupráce škol a firem při realizaci a zefektivnění praktického vyučování
- Vytvoření prostředí pro tvorbu úloh a aktualizaci ŠVP

Co v projektu vznikne

- Metodiky (např. pro tvorbu materiálů pro výuku, praktické vyučování, koncipování ŠVP s využitím profesních kvalifikací NSK)
- Informační systém pro tvorbu metodických a výukových materiálů a úpravu ŠVP
- 65 optimalizovaných ŠVP
- Modelové sestavy, komplexní úlohy a příklady dobré praxe
- Návrhy pro plánování a realizaci praktického vyučování

Učitelé získají pro svoji praxi

- **Inspiraci**
 - Jak uspořádat vzdělávací program a obohatit ho
 - Jak využít a zapracovat PK NSK
 - Jak pracovat s cyklem kvality v odborném vzdělávání v OV a OP
 - Jak tvořit portfolio žáka
- Metodické materiály
- Ukázkové moduly postavené na společných odborných základech využitelné bez nebo s dalšími úpravami
- Všeobecně vzdělávací část obohacenou o průpravnou složkou směrem k oboru
- Náměty a příklady komplexních úloh včetně doporučení a zkušeností z realizace
- Příklady optimalizovaných ŠVP

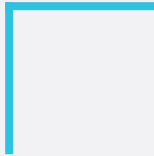
Zapojení škol a zaměstnavatelů

Školy v projektu mají možnosti spolupráce při:

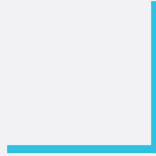
- tvorbě a ověřování komplexních úloh a modelových sestav
- aktualizaci ŠVP (zlepšení kvality a přiblížení potřebám trhu práce)

Zaměstnavatelé se zapojí společně se školami – instruktory a odborníci z praxe.

a v systémové roli při práci v pracovních skupinách a při tvorbě modulů

Děkujeme za pozornost
tatana.vencovska@nuv.cz
martina.kanakova@nuv.cz

Národní ústav pro vzdělávání
podpora krajského akčního plánování
www.pkap.cz

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY